

ชื่อเรื่อง พฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนนาแต่โคกสำราญ ตำบลนาแต่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

ผู้ศึกษา นายสุระเดช พรมนต์
ตำแหน่ง เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาแต่โคกสำราญ ตำบลนาแต่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ รูปแบบการวิจัยเป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนักเรียนจำนวน 30 คน เก็บข้อมูลช่วงเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2562 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง 17 คน ร้อยละ 56.7 เป็นเพศชาย 13 คน ร้อยละ 43.3 มีอายุ 12 ปี 30 คน ร้อยละ 100

ด้านความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปาก พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง 26 คน ร้อยละ 86.7 ระดับปานกลาง 2 คน ร้อยละ 6.7 และระดับต่ำ 2 คน ร้อยละ 6.7

ด้านทัศนคติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปาก พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง 20 คน ร้อยละ 66.7 ระดับปานกลาง 7 คน ร้อยละ 23.3 และระดับต่ำ 3 คน ร้อยละ 10.0

ด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปาก พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง 16 คน ร้อยละ 53.3 ระดับต่ำ 8 คน ร้อยละ 26.7 และระดับสูง 6 คน ร้อยละ 20.0

ที่มาและความสำคัญ

ปัญหาสุขภาพช่องปากเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ โรคในช่องปากที่พบมากและเป็นปัญหาสาธารณสุขอันดับแรกในวัยเรียน คือ โรคฟันผุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคฟันผุ ในเด็กนักเรียนประถมศึกษาเป็นวัยที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคฟันผุสูงและเป็นวัยที่มีฟันแท้ขึ้นมาในช่องปากแล้ว ฟันแท้ที่ขึ้นจะยังไม่แข็งแรงเท่าที่ควร ต้องมีการสะสมของแร่ธาตุอีกไม่ต่ำกว่า 2 ปี ทำให้ ช่วง 2 ปีแรกนี้เป็นช่วงที่เสี่ยงต่อการเกิดฟันผุ ถ้าเด็กมีพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากที่ไม่ดี ซึ่งเมื่อฟันผุแล้วจะมีการลุกลามอย่างรวดเร็ว ประกอบกับฟันที่ขึ้นยังไม่เกิดการสึกจากการใช้งาน ทำให้หลุมและร่องที่ลึกเป็นที่สะสมของคราบจุลินทรีย์ จึงมักจะตรวจพบฟันผุในบริเวณหลุมและร่องฟันที่ลึกเป็นส่วนใหญ่ นอกจากฟันผุในฟันแท้แล้วยังมีปัญหาเหงือกอักเสบ (Gingivitis) ร่วมด้วย เพราะไม่แปรงฟันหรือขาดการฝึกทักษะที่ถูกต้องในการแปรงฟัน แต่ไม่ว่าจะเป็นโรคฟันผุเมื่อทิ้งไว้นานจนเกิดการทำลายของเนื้อเยื่อขึ้นแล้ว เช่น ฟันเป็นรูหรือเหงือกกรน จะเป็นการทำลายที่ถาวรไม่สามารถทำให้กลับคืนในสภาพเดิมได้

จากการสำรวจสภาวะทันตสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 8 พ.ศ.2560 ในกลุ่มอายุ 12 ปี ระดับประเทศ พบว่า มีฟันแท้ผุ ร้อยละ 61.1 มีค่าเฉลี่ย ฟันผุ อุด ถอน(DMFT) เท่ากับ 1.6 ซึ่งต่อคน ทั้งนี้ฟันที่ผุส่วนใหญ่ที่ยังไม่ได้รับการรักษาคิดเป็นร้อยละ 29.1 ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่ามีฟันแท้ผุ ร้อยละ 56.9 มีค่าเฉลี่ย ฟันผุ อุด ถอน(DMFT) เท่ากับ 1.8 ซึ่งต่อคน (สำนักงานทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. 2560 : 42) ทั้งนี้กลุ่มอายุ 12 ปี ถือเป็นกลุ่มสำคัญทางระบาดวิทยา เนื่องจากเป็นอายุที่มีฟันแท้ขึ้นครบ 28 ซี่ในช่องปาก ซึ่งอัตราการเกิดโรคฟันผุในวัยนี้จะใช้ทำนายแนวโน้มการเกิดโรคฟันผุในวัยผู้ใหญ่ จากการสำรวจสภาวะทันตสุขภาพในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของทันตบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาแต่ เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2562 พบว่ามีค่าเฉลี่ยฟันผุ อุด ถอน (DMFT) เท่ากับ 1.6 ซึ่งต่อคน มีปัญหาโรคฟันผุ ร้อยละ 68 จากข้อมูลนี้จะเห็นได้ว่าอัตราการเกิดโรคฟันผุสูง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาแต่โคกสำราญ ตำบลนาแต่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดูแลสุขภาพช่องปากระดับบุคคลส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากของนักเรียนกลุ่มนี้และหากวิธีที่มีประสิทธิผลอันจะส่งผลกระทบต่อลดความรุนแรงของโรคฟันผุและลดภาระค่าใช้จ่ายด้านการรักษาทางทันตกรรมในระดับบุคคลและภาพรวมของระดับประเทศ

ปัญหาในการวิจัย

พฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาแต่โคกสำราญ ตำบลนาแต่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาแต่โคกสำราญ ตำบลนาแต่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ตัวแปรต้น

เพศ

อายุ

ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปาก

ทัศนคติที่มีต่อการดูแลสุขภาพช่องปาก

ตัวแปรตามพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตของงานวิจัย

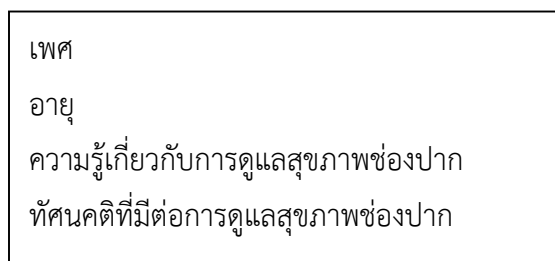
การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาแต่โคกสำราญ ตำบลนาแต่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

นิยามตัวแปร

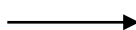
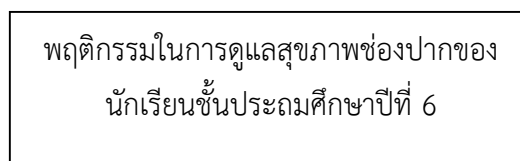
- 1.ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปาก หมายถึงภาวะที่ปราศจากโรคในช่องปาก เช่นโรคเหงือก โรคฟัน โรคมะเร็ง และอื่นๆอีก การดูแลสุขภาพในช่องปากจะต้องเริ่มต้นตั้งแต่ทารกจนถึงผู้สูงอายุ หลักการดูแลประกอบไปด้วย การแปรงฟันที่ถูกรวิธีสะอาดและทำสม่ำเสมอ การใช้ไหมขัดฟัน การไปตรวจกับทันตแพทย์อย่างน้อยปีละสองครั้งและการเฝ้าระวังโรคในช่องปาก
- 2.ทัศนคติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปาก หมายถึง แนวความคิดและความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อการดูแลสุขภาพช่องปากของตนเอง โดยมีเหตุผลประกอบ
- 3.พฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปาก หมายถึงการกระทำหรือการปฏิบัติตนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรคฟันผุ และการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก
- 4.การปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปาก หมายถึงการดูแลสุขภาพช่องปากเป็นประจำทุกวัน ด้วยการแปรงฟันที่ถูกรวิธี แปรงฟันสะอาดและสม่ำเสมอ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาแต่โคกสำราญ ตำบลนาแต่ อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

รูปแบบการศึกษา

เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาแต่โคกสำราญ ตำบลนาแต่ อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ปีการศึกษา 2562

ประชากรที่ศึกษา

เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาแต่โคกสำราญ ตำบลนาแต่ อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 30 คน ปีการศึกษา 2562 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6, 2559)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1.แบบบันทึกผลการตรวจสอบสุขภาพฟันเด็กโดยทันตบุคลากร

2.แบบสอบถามพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

2.1 วัดความรู้โดยการสอบถามตามแบบสอบถาม จำนวน 9 ข้อ มีเกณฑ์ในการให้คะแนน คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนนตอบผิดให้ 0 คะแนน ช่วงคะแนนความรู้อยู่ระหว่าง 0-9 คะแนน แบ่งกลุ่มโดยวิธีการกำหนดเกณฑ์ตามช่วงคะแนนตามแนวคิดของ Bloom (Bloom, 1968 อ้างใน นิพา โพชนะ, 2551 แบ่งระดับคะแนนความรู้ ดังนี้

ความรู้ระดับต่ำ ได้คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60

ความรู้ระดับปานกลาง ได้คะแนนร้อยละ 60-79

ความรู้ระดับสูง ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป

2.2 ด้านทัศนคติในการดูแลสุขภาพช่องปาก มีให้เลือก 3 ตัวเลือกคือ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่แน่ใจ เป็นทัศนคติเชิงบวกและทัศนคติเชิงลบ ลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ซึ่งมีให้เลือก 3ระดับ ได้แก่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่แน่ใจ มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ทัศนคติเชิงบวกเห็นด้วย ให้คะแนน 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย ให้คะแนน 1คะแนน

ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0คะแนน

ทัศนคติเชิงลบ เห็นด้วย ให้คะแนน 1 คะแนน

เห็นด้วย ให้คะแนน 3 คะแนน

เห็นด้วย ให้คะแนน 0 คะแนน

3.ด้านพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพช่องปาก มีให้เลือก 3 ตัวเลือก คือ ปฏิบัติประจำ ปฏิบัติบางครั้ง ไม่เคยปฏิบัติ จำนวน 10 ข้อ โดยข้อความแสดงลักษณะเชิงบวก มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ปฏิบัติประจำ ให้คะแนน 3 คะแนน

ปฏิบัติบางครั้ง ให้คะแนน 2 คะแนน

ไม่ปฏิบัติ ให้คะแนน 0 คะแนน

การดำเนินการวิจัย

1. ศึกษางานวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ออกแบบสอบถามสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิเคราะห์ข้อมูล
5. เขียนรายงานการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขั้นตอนการสร้างคู่มือและการลงรหัส นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตรวจสอบและลงรหัส โดยเปลี่ยนแปลงรูปแบบข้อมูลโดยการให้รหัสแทนข้อมูลเพื่อให้สามารถจำแนกลักษณะข้อมูล รหัสที่ใช้แทนข้อมูลอาจจะอยู่ในรูปแบบตัวเลข
2. การนำเข้าข้อมูล นำข้อมูลที่ลงรหัสเรียบร้อยแล้วมานำเข้าข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อการบันทึกข้อมูล
3. การตรวจสอบความถูกต้องและการปรับปรุงแก้ไข โดยทำการแจกแจงความถี่ตัวแปรทุกตัวแปร เพื่อหาค่าข้อมูล (Explore Data) ที่เป็นไปไม่ได้ ถ้ามีข้อมูลค่าใดค่าหนึ่งที่แตกต่างจากกลุ่มมากเกินไป จนอาจมีผลกระทบต่อผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะพิจารณาจัดการกับค่าข้อมูล เพื่อการตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

สถิติที่ใช้ในการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย จำนวน (Number) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการศึกษา

จากการศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาแต่โคกสำราญ ตำบลนาแต่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ แบ่งผลการศึกษาดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาแต่โคกสำราญ ตำบลนาแต่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ พบว่า ประชากรที่ศึกษาเป็นเด็กนักเรียนที่มีอายุ 12 ปี ร้อยละ 100 (30 คน) เป็นเพศชายร้อยละ 43.3 (13 คน) เป็นเพศหญิงร้อยละ 56.7 (17 คน) ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (N = 30)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศของนักเรียน		
ชาย	13	43.3
หญิง	17	56.7
รวม	30	100
อายุ 12 ปี	30	100

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาแต่โคก
 สำราญ ตำบลนาแต่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญตาราง 2 จำนวนและร้อยละของประชากร
 จำแนกการตอบถูกเป็นรายชื่อในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 (N = 30)

คำถาม	ตอบถูก	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.เหงือกปกติของคนเรามีลักษณะสีเป็นอย่างไร(เฉลย :สีชมพูซีด)	29	96.7
2.ข้อใดกล่าวถูกต้อง (เฉลย :ฟันแท้มีจำนวน 32 ซี่)	28	93.3
3.ฟันแท้ซี่แรกขึ้นเมื่ออายุเท่าไร (เฉลย :อายุ 6 – 7 ปี)	27	90
4.ฟันของคนเรามีกี่ชุด อะไรบ้าง (เฉลย :มี 2 ชุดคือ ฟันแท้ ฟันน้ำนม)	30	100
5.ข้อใดคือสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคฟันผุ (เฉลย :มีเชื้อโรคในช่องปากไม่ได้แปรงฟันกินอาหาร หวาน เหนียวติดฟัน)	25	83.3
6.ข้อใดคือสุขภาพช่องปากที่มีปัญหา (เฉลย :มีเลือดออกเวลาแปรงฟันหรือขัดฟัน)	26	86.7
7.ข้อใดคือสุขภาพช่องปากที่ดี (เฉลย :ตัวฟันไม่มีหินปูนเกาะเลย)	10	33.3
8.การแปรงฟันแบบวิธีใดที่เหมาะสมกับเด็กนักเรียนมากที่สุดเฉลย :แปรงแบบ ขยับ-ปิด	24	80
9.นักเรียนได้รับความรู้การดูแลสุขภาพช่องปากจากใครเฉลย :ครูอนามัยและทันตบุคลากร	25	83.3

จากตาราง 2 พบว่าความรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากเป็นราย
 ชื่อ นักเรียนตอบคำถามได้ถูกต้องมากที่สุด คือ ฟันของคนเรามีกี่ชุด อะไรบ้าง(เฉลย :มี 2 ชุดคือ ฟันแท้ ฟัน
 น้ำนม) ร้อยละ 100 รองลงมาคือ เหงือกปกติของคนเรามีลักษณะสีเป็นอย่างไร(เฉลย :สีชมพูซีด)ร้อยละ 96.7
 และข้อใดกล่าวถูกต้อง(เฉลย :ฟันแท้มีจำนวน 32 ซี่)ร้อยละ 93.3 ตามลำดับ

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (N = 30)

ระดับของความรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สูง (มากกว่า 7คะแนน)	26	86.7
ปานกลาง (5 - 6คะแนน)	2	6.7
ต่ำ (น้อยกว่า 4คะแนน)	2	6.7
รวม	30	100

จากตาราง 3 เมื่อศึกษาข้อมูลในกลุ่มประชากรนี้เป็นรายชื่อคำถาม พบว่า กลุ่มที่มีความรู้ระดับสูง ร้อยละ 86.7
 กลุ่มที่มีความรู้ระดับปานกลาง ร้อยละ 6.7 และกลุ่มที่มีความรู้ระดับต่ำ ร้อยละ 6.7

ส่วนที่ 3 ทศนคติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาแต่โคก
สำราญ ตำบลนาแต่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามทศนคติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (N = 30)

ข้อความ	ทศนคติ					
	เห็นด้วย	ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย	ร้อยละ	ไม่แน่ใจ	ร้อยละ
1. การแปรงฟันนานๆ แม้ไม่ถูกวิธี ก็ทำให้ฟันสะอาดได้	11	36.7	15	50	4	13.3
2. แปรงสีฟันควรมีขนแปรงที่แข็ง ยิ่งแข็ง ฟันยิ่งสะอาด	9	30	21	70	0	0
3. ฟลูออไรด์ ที่ผสมอยู่ในยาสีฟัน ช่วยให้ฟันแข็งแรงและช่วยป้องกันโรคฟันผุได้	22	73.3	6	20	2	6.7
4. แปรงฟันแล้ว ควรแปรงลิ้นด้วย จะช่วยลดกลิ่นปากและคราบแบคทีเรียได้	27	90	3	10	0	0
5. ถ้าลิ้มเอาแปรงสีฟันมา เราสามารถชิมแปรงของเพื่อนใช้ก่อนได้	4	13.3	25	83.3	1	3.3

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามทศนคติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (N = 30) (ต่อ)

ข้อความ	ทศนคติ					
	เห็นด้วย	ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย	ร้อยละ	ไม่แน่ใจ	ร้อยละ
6. นักเรียนคิดว่าการรับประทานขนมหวาน ขบเคี้ยว ทำให้เกิดฟันผุ	28	93.3	2	6.7	0	0
7. เราควรไปอุดฟันเมื่อมีอาการปวดฟันแล้ว	4	13.3	24	80	2	6.7
8. การบ้วนปากสามารถกำจัดขี้ฟันหรือคราบฟันได้	10	33.3	20	66.7	0	0
9. นักเรียนคิดว่าการแปรงฟันช่วยป้องกันฟันผุได้	25	83.3	4	13.3	1	3.3
10. นักเรียนคิดว่าฟันผุรักษาไม่ได้	17	56.7	11	36.7	2	6.7

จากตาราง 4 พบว่า ทศนคติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ข้อคำถามที่นักเรียนเห็นด้วยมากที่สุด คือ นักเรียนคิดว่าการรับประทานขนมหวาน ขบเคี้ยว ทำให้เกิดฟันผุ ร้อยละ 93.3 รองลงมา คือ แปรงฟันแล้ว ควรแปรงลิ้นด้วย จะช่วยลดกลิ่นปากและคราบแบคทีเรียได้ ร้อยละ 50 และนักเรียนคิดว่าการแปรงฟันช่วยป้องกันฟันผุได้ ร้อยละ 83.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามระดับทัศนคติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็ก
เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (N = 30)

ระดับทัศนคติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สูง(24 คะแนนขึ้นไป)	20	66.7
ปานกลาง(18 - 23คะแนน)	7	23.3
ต่ำ (ต่ำกว่า 17คะแนน)	3	10.0
รวม	30	100

จากตาราง 5 เมื่อศึกษาข้อมูลในกลุ่มประชากรนี้เป็นรายข้อคำถาม พบว่ากลุ่มที่มีทัศนคติระดับสูง ร้อยละ 66.7
กลุ่มที่มีทัศนคติระดับปานกลาง ร้อยละ 23.3 และกลุ่มที่มีทัศนคติระดับต่ำ 10.0

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาแต่โคก
สำราญ ตำบลนาแต่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามพฤติกรรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็ก
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (N = 30)

ข้อความ	พฤติกรรม					
	ปฏิบัติ ประจำ	ร้อยละ	ปฏิบัติ บางครั้ง	ร้อยละ	ไม่เคย ปฏิบัติ	ร้อยละ
1.หลังจากรับประทานอาหาร นักเรียนทำ ความสะอาดช่องปากหรือไม่	4	13.3	25	83.3	1	3.3
2.แปรงฟันตอนเช้าหลังตื่นนอน หรือไม่	27	90	3	10	0	0
3.นักเรียนแปรงฟันหลังรับประทานอาหาร กลางวัน ทุกวัน	3	10	22	73.3	5	16.7
4.นักเรียนแปรงฟันก่อนเข้านอนเป็น ประจำทุกวัน	3	10	22	73.3	5	16.7
5.เมื่อพบว่า มีฟันผุ นักเรียนไปอุดฟัน	3	10	14	46.7	13	43.3
6.ส่องกระจกตรวจฟันและความสะอาด ช่องปากด้วยตนเองหลังแปรงฟัน	4	13.3	18	60	8	26.7
7.ใช้แปรงสีฟันที่มีขนแปรงอ่อนนุ่มไม่แข็ง	18	60	12	40	0	0
8.นักเรียนเคยรับบริการทันตกรรม(ขูด หินปูน,อุดฟัน,ถอนฟัน)	6	20	15	50	9	30
9.นักเรียนแปรงฟันหลังรับประทานอาหาร กลางวัน ทุกวัน	5	16.7	20	66.7	5	16.7
10.นักเรียนเคยได้รับการตรวจฟันจากครู อนามัยและทันตบุคลากร	30	100	0	0	0	0

จากตาราง 6 พบว่าพฤติกรรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ข้อคำถาม
ที่ตอบมากที่สุด คือ นักเรียนเคยได้รับการตรวจฟันจากครูอนามัยและทันตบุคลากร ร้อยละ 100 รองลงมา คือ
แปรงฟันตอนเช้าหลังตื่นนอนหรือไม่ ร้อยละ 90 และใช้แปรงสีฟันที่มีขนแปรงอ่อนนุ่มไม่แข็ง ร้อยละ 60
ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (N = 30)

ระดับพฤติกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สูง(24 คะแนนขึ้นไป)	6	20.0
ปานกลาง(18 - 23 คะแนน)	16	53.3
ต่ำ (ต่ำกว่า 17 คะแนน)	8	26.7
รวม	30	100

จากตาราง 7 เมื่อศึกษาข้อมูลในกลุ่มประชากรนี้เป็นรายข้อคำถาม พบว่ากลุ่มที่มีพฤติกรรมระดับสูง ร้อยละ 20.0 กลุ่มที่มีพฤติกรรมระดับปานกลาง ร้อยละ 53.3 และกลุ่มที่มีพฤติกรรมระดับต่ำ 26.7

อภิปรายและข้อเสนอแนะ

อภิปราย

1. ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากโดยภาพรวมมีความรู้ระดับสูง ร้อยละ 86.7 ข้อคำถามที่ตอบถูกมากที่สุดคือฟันของคนเรามีที่ชุดอะไรบ้าง ร้อยละ 100 รองลงมาคือเหงือกปกติของคนเรามีลักษณะสีเป็นอย่างไร ร้อยละ 96.7 และข้อใดกล่าวถูกต้อง ร้อยละ 93.3 ซึ่งสอดคล้องกับ วราภรณ์ เข็มโคกกรวด (2551) ศึกษาเรื่องความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากของเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนบ้านโคกใหญ่ ตำบลบัวเงิน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่นพบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากอยู่ในระดับดีเนื่องจากโรงเรียนได้มีการให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพช่องปากแก่นักเรียนสม่ำเสมอ และมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้าไปให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากเป็นประจำทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับดี

2. ทักษะเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนมีทักษะเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 66.7 ข้อคำถามที่ตอบมากที่สุด คือ นักเรียนคิดว่าการรับประทานขนมหวานขนมขบเคี้ยวทำให้เกิดฟันผุ ร้อยละ 93.3 รองลงมา คือ แปรงฟันแล้วควรแปรงลิ้นด้วยจะช่วยลดกลิ่นปากและคราบแบคทีเรีย ร้อยละ 90 และนักเรียนคิดว่าการแปรงฟันช่วยป้องกันฟันผุได้ ร้อยละ 83.3 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ บังอร กล้าสุวรรณ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากของนักเรียนในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ที่ก้าวสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 10 และ 12 พบว่า ทักษะคตินักเรียน พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในการดูแลสุขภาพช่องปากโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3 พฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากของเด็กวัยเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนส่วนมากมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 53.3 ข้อคำถามที่ตอบมากที่สุด คือ นักเรียนเคยได้รับการตรวจฟันจากครุอนามัยและทันตบุคลากร ร้อยละ 100 รองลงมาคือ นักเรียนแปรงฟันตอนเช้า ร้อยละ 90 และนักเรียนใช้แปรงที่มีขนแปรงอ่อนนุ่มไม่แข็ง ร้อยละ 60 ซึ่งสอดคล้องกับ สอดคล้องกับ ยุพดี (2549) ศึกษาพฤติกรรมป้องกันการโรคฟันผุของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในเขตรับผิดชอบ สถานีอนามัยตำบลท่าแค อำเภอมือง จังหวัดลพบุรี พบว่า การปฏิบัติตนด้านทันตสุขภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 59.70 ระดับสูง ร้อยละ 36.60 และระดับต่ำ ร้อยละ 3.70

ข้อเสนอแนะ

1. ควรประสานกับครูในโรงเรียนในการเข้าไปให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากที่ดี เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ถูกต้องและปฏิบัติตัวได้ถูกต้องอีกด้วย
2. ควรมุ่งเน้นการปฏิบัติกิจกรรมหรือโครงการด้านทันตสุขภาพในโรงเรียนแบบการเสริมแรงทางบวกให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีอย่างต่อเนื่องต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาแต่ ตำบลนาแต่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นวิจัยที่นำงานที่ทำประจำมาพัฒนางานให้เป็นงานวิจัย ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกคนในฝ่ายทันตสาธารณสุข โดยเฉพาะคุณสุโพษฌงค์ ก้อนภูธร นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ที่ได้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก เสนอแนะแนวคิด ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆมาตลอด งานวิจัยนี้สำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการนาแต่โคกสำราญและเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาแต่ ที่ให้ความเอื้อเฟื้อข้อมูลในด้านต่างๆ และขอขอบคุณ ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่กรุณาร่วมมือในการวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จด้วยดี จึงขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- วิราภรณ์ เข็มโคกกรวด (2551) ได้ทำวิจัยเรื่องความเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากของเด็กนักเรียน ประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนบ้านโคกใหญ่ ตำบลบัวเงิน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น
- บังอร กล้าสุวรรณ. (2552). ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากของนักเรียนใน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ที่ก้าวสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 10 และ 12
- ณัฐธัช แก้วสุทธา. (2556). ปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมดูแลอนามัยช่องปากของวัยรุ่นตอนต้น. วารสาร พฤติกรรมศาสตร์, สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มศว.
- สุดรัก จันทสอน. (2549). พฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จังหวัด ลพบุรี. สารนิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต. โครงการสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต(ต่อเนื่อง) ภาคพิเศษ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เกศชัย. ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับทันตสุขภาพในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ตำบลนิคม กระเสี้ยว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี.
- อรทัย แก้วจันทร์. (2548). พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่มีผลต่อการเกิดโรคฟันผุ ในเด็กนักเรียน ประถมศึกษา. วิทยาสตรมหาบัณฑิต (โภชนศาสตร์ศึกษา) วิทยานิพนธ์ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ยุพดี ตามวงศ์. (2549). พฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในเขตรับผิดชอบ ของสถานีอนามัยตำบลท่าแค อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี. สารนิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตร บัณฑิต (ต่อเนื่อง) ภาคพิเศษ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.